

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia 2017 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej

Na podstawie art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, 1583, 1948 i 2174 oraz z 2017 r. poz. 38 i 60) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. poz. 964 oraz z 2017 r. poz. 224) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 5 w ust. 1 w pkt 3 w lit. b dodaje się wyrazy:
„w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej,”;
- 2) w § 6:
 - a) w ust. 1:
 - w pkt 1 w lit. d skreśla się wyrazy „nowo powstającym”,
 - po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) mieszkaniec domu charakteryzujący się znacznymi zaburzeniami interakcji społecznych i komunikacji zamieszkuje w pokoju jednoosobowym, o ile warunki domu na to pozwalają,”;
 - w pkt 4:
 - w lit. a wyraz „pięć” zastępuje się wyrazem „sześć”,
 - lit. c otrzymuje brzmienie:
„c) toaleta wyposażona co najmniej w miskę ustępową i umywalkę oraz łazienka wyposażona co najmniej w miskę ustępową, umywalkę i prysznic znajdują się w pomieszczeniach sąsiadujących z pokojem mieszkalnym”,
 - dodaje się lit. d w brzmieniu:

¹⁾ Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. poz. 1905).

„d) na każdej kondygnacji domu znajduje się łazienka przystosowana do kąpieli osób leżących, wyposażona w urządzenia ułatwiające wykonywanie czynności związanych z kąpielą;”;

b) w ust. 2 w pkt 4 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy:

„w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, o ile występują problemy z komunikacją werbalną wśród mieszkańców.”.

§ 2. 1. Przepisów § 6 ust. 1 pkt 1 lit. d oraz pkt 4 lit. c i d rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem nie stosuje się do domu pomocy społecznej położonego w budynku albo budynkach, w których w dniu 31 grudnia 2013 r. był prowadzony dom pomocy społecznej.

2. Liczba miejsc w domu pomocy społecznej, o którym mowa w ust. 1, może być większa niż 100, ale nie większa niż określona w zezwoleniu wojewody na prowadzenie domu w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy rozporządzenia zmienionego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, z zastrzeżeniem § 2.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER RODZINY PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Pracy
Iwona Ziendalska
28.03.2018.

Uzasadnienie

Podstawę do wydania projektowanego rozporządzenia stanowi upoważnienie ustawowe zawarte w art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Zmiana treści rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. poz. 964, z późn. zm.) wynika przede wszystkim z konieczności zmiany niektórych przepisów, których stosowanie w praktyce napotyka pewne trudności, w szczególności interpretacyjne, dotyczące używanego w rozporządzeniu pojęcia „nowo powstających domów”. W związku z tym, że dom pomocy społecznej powstaje po uzyskaniu zezwolenia wojewody (w drodze decyzji administracyjnej) każdorazowa zmiana podmiotu prowadzącego dom pomocy społecznej czy też zmiana organizacyjna (np. łączenie domów pomocy społecznej) wymaga wydania odrębnego zezwolenia na prowadzenie domu. Na tym gruncie pojawia się szereg problemów. Czy w takich przypadkach mamy do czynienia z nowo powstającymi domami, czy też nie? Jak je stosować – jak do nowo powstających domów, czy też łagodniejsze standardy – jak dla „starych” domów. Problemy w tym zakresie zgłaszali wojewodowie oraz podmioty prowadzące bądź zamierzające prowadzić domy pomocy społecznej w obiektach, w których funkcjonowały już wcześniej takie jednostki.

Podobne problemy związane były ze standardami dotyczącymi łazienek i toalet. W nowych domach na jeden pokój miała przypadać jedna toaleta i łazienka. W starych domach przepisy zakładały, że liczba osób korzystająca z jednej toalety wynosi nie więcej niż 4, a liczba osób korzystających z łazienki nie więcej niż 5. Nie można problemów tych rozwiązać inaczej niż poprzez zmianę przepisów rozporządzenia. Dlatego też projekt zakłada rezygnację z pojęcia „nowo powstających domów pomocy społecznej” oraz ujednoczenie wymogu standardu dotyczącego liczby toalet i łazienek dla wszystkich domów (nowych i starych). Wprowadza też ograniczenia odnośnie do możliwości dowolnego zwiększania liczby miejsc w domach, które przekraczają liczbę 100 miejsc.

Ponadto projekt zakłada wpisanie do standardu usług nowej usługi w postaci komunikacji wspomagającej i alternatywnej wobec mieszkańców wymagających takich usług, a także szkolenia personelu w tym zakresie.

Szczegółowe rozwiązania przewidują:

- 1) zmianę brzmienia § 5 ust. 1 pkt 3 lit. b, w której obok dotychczasowej regulacji pojawi się nowa forma usług i aktywizacji mieszkańców, którzy mają problemy z komunikacją werbalną i może być wobec nich stosowana komunikacja wspomagająca lub alternatywna, odpowiednia do potrzeb danego mieszkańca; formy tej komunikacji mogą być różne, w tym np. język migowy dla osób głuchych od urodzenia;
- 2) zmianę w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. d zmierzającą do wyeliminowania pojęcia „nowo powstających domów”. Nowy przepis o maksymalnej liczbie miejsc odnosi się do wszystkich domów;
- 3) wprowadzenie w § 6 ust. 1 pkt 3a nowego przepisu, który stanowi, że mieszkaniec domu charakteryzujący się zaburzeniami interakcji społecznych i komunikacji powinien zamieszkiwać w pokoju jednoosobowym, o ile warunki w domu na to pozwalają; przepis ma na celu zwrócenie uwagi na specyficzne potrzeby tej grupy mieszkańców; specjaliści pracujący z takimi osobami zwracają uwagę, że nie mogą oni przebywać w dużych grupach, wymagają zajęć indywidualnych lub w bardzo małych zespołach;
- 4) w § 6 ust. 1 pkt 4 lit. a ujednoczenie standardu w zakresie liczby toalet i łazienek w domach nowo powstających jak i już wcześniej funkcjonujących; likwiduje wymóg posiadania jednej toalety i łazienki w nowo powstających domach oraz przewiduje zmianę w zakresie standardów dotyczących liczby osób przypadających na jedną łazienkę z pięciu do sześciu; w tej sytuacji standard dotyczący liczby łazienek i toalet będzie jednakowy dla „starych” i nowych domów pomocy społecznej, przy czym należy podkreślić, że jest to standard minimalny; zmiana ta wynika z licznych sygnałów zgłaszanych przez powiaty prowadzące domy pomocy społecznej, które chciałyby zlecić prowadzenie tych jednostek podmiotom niepublicznym; w takiej sytuacji nowy podmiot prowadzący musi ubiegać się o nowe zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej (traktowany jest wówczas jak nowo powstający dom), który musi spełniać także standard jednej łazienki i toalety na 1 pokój, co jest w praktyce niemożliwe do spełnienia w wielu od dawna już funkcjonujących domach pomocy społecznej;
- 5) wprowadzenie w § 6 ust. 1 pkt 4 lit. c minimalnego standardu w zakresie wyposażenia toalety i łazienki (co najmniej miska ustępowa, umywalka

i prysznic), przy czym przepis ten nie będzie miał zastosowania do domu prowadzonego w budynku albo budynkach, w których w dniu 31 grudnia 2013 r. prowadzony był dom;

- 6) wprowadzenie nowego przepisu § 6 ust. 1 pkt 4 lit. d, dotyczącego standardu w zakresie warunków bytowych polegającego na utworzeniu na każdej kondygnacji domu łazienki przystosowanej do kąpieli osób leżących, wyposażonej w urządzenia ułatwiające wykonywanie czynności związanych z kąpielą, z tym że przepis ten nie będzie miał zastosowania do domów prowadzonych w budynkach, w których w dniu wejścia w życie tego projektu rozporządzenia był prowadzony dom;
- 7) zmianę brzmienia § 6 ust. 2 pkt 4, która jest konsekwencją zmiany wprowadzonej w § 5 ust. 1 pkt 3 lit. b i dotyczy uwzględnienia w propozycji szkoleniowej dla pracowników w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej,

W § 2 projektowanego rozporządzenia wprowadza się odstępstwa od określonych standardów w zakresie maksymalnej liczby miejsc w domu pomocy społecznej, minimalnego wyposażenia toalet i łazienek, a także posiadania łazienek przystosowanych do czynności higienicznych dla osób leżących, które dotyczyć będą domów pomocy społecznej funkcjonujących w budynku albo budynkach, w których w dniu 31 grudnia 2013 r. był prowadzony dom pomocy społecznej, z jednoczesnym zastrzeżeniem, że liczba miejsc w domach pomocy społecznej nie może być wyższa niż określona w zezwoleniu wojewody w dniu wejścia w życie projektowanego rozporządzenia.

Data 31 grudnia 2013 r. określona przepisami była datą graniczną, do której wszystkie domy musiały zakończyć programy naprawcze, a podmiot je prowadzący uzyskać zezwolenie wojewody na prowadzenie domu. Termin utraty mocy zezwoleń warunkowych, ustalony pierwotnie w art. 152 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej na 31 grudnia 2010 r., został przez ustawodawcę dwukrotnie przedłużony, ostatni raz na mocy art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 22 lutego 2013 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 509). Przepis art. 4 tej ustawy wszedł w życie w dniu ogłoszenia (26 kwietnia 2013 r.) z mocą wsteczną od 31 grudnia 2012 r. Nadanie przepisom mocy wstecznej pozwoliło prowadzić domy pomocy społecznej legalnie także po 31 grudnia 2012 r. (wcześniejszy termin wydłużenia prowadzenia domów w oparciu o zezwolenie warunkowe). W § 3 projektowane rozporządzenie stanowi, że do postępowań wszczętych i niezakończonych

przed wejściem w życie rozporządzenia stosuje się przepisy rozporządzenia zmienionego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, z zastrzeżeniem § 2.

Ponadto proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).